

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA
RODZINY
NA LATA 2024-2026
ZA ROK 2024**

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gąbinie w 2024 roku realizował założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 przyjętego Uchwałą Nr 229/XXXV/2021 Rady Miasta i Gminy Gąbin z dnia 31 maja 2021 roku. W 2024 r. przyjęto nowy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026r. Obowiązek realizacji tego programu wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177), a złożenie sprawozdania z art. 179 w/w ustawy.

Rodzina jest podstawową grupą społeczną, która wywiera największy wpływ na rozwój i życie człowieka. To w niej każdy nabywa podstawowe umiejętności, doświadczenia, które stają się fundamentem życiowych kompetencji oraz wzorców. Jeżeli struktura ta jest zaburzona lub dotykają ją trudności, nie pozostaje to obojętne dla funkcjonowania jej członków. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji, aby umożliwić dzieciom jak najlepsze funkcjonowanie w domu rodzinnym. To na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej spoczywa obowiązek wspierania rodziny z trudnościami oraz organizacji pieczy zastępczej.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny było **„wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”**.

Założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- Promowanie i organizacja różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych,
- Działalność edukacyjno-informacyjna na rzecz promowania rodzin w zakresie aktywnego uczestnictwa rodziny w życiu publicznym,
- Propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowywaniu dzieci,
- Realizacja różnorodnych programów ukierunkowanych na ochronę dzieci, młodzieży i rodzin,
- Wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie i umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej,
- Wspieranie systemu rodzinnej opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziny naturalnej,
- Wspomaganie aktywności edukacyjno-społecznej dzieci i młodzieży terenów

zagrożonych bezrobociem, ubóstwem i społeczną marginalizacją.

Realizacja Programu w Mieście i Gminie Gąbin

Miasto i Gmina Gąbin realizuje ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Gminnego Programu Wspierania Rodziny. W 2024 roku pracownicy socjalni z Ośrodka Pomocy Społecznej w Gąbinie posiadają bezpośredni kontakt z praktycznie wszystkimi rodzinami wymagającymi pomocy w postaci współpracy z asystentem rodziny oraz potrzebujących działań podmiotów wspierających którymi są:

- Placówki oświatowe
- Placówki służby zdrowia
- Pedagodzy
- Psychologowie
- Kuratorzy Sądowi
- Posterunek Policji
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

I. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych objęte są wsparciem asystenta rodziny.

W 2024 r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gąbinie zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. W trakcie 2024 roku wsparciem asystenta rodziny było objętych 14 rodzin w których przebywało 30 dzieci. W czasie minionego roku została zakończona współpraca z 7 rodzinami. W 5 rodzinach zostały zrealizowane cele. W 2 rodzinach współpraca zakończyła się ze względu na brak efektów w tym w tym w jednej z rodzin dzieci zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;

- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 11a) udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37, 1222 i 1248);
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923 oraz z 2024 r. poz. 1572);
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Obserwuje się, że praca asystenta rodziny przynosi efekty. Rodziny korzystające ze wsparcia, między innymi zwiększyły swoją samoocenę i umiejętności radzenia sobie z występującymi problemami w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i stosunków interpersonalnych oraz dokonały uregulowań w różnych strefach ich funkcjonowania. Celem zachowania i dalszego pogłębiania

osiągniętych efektów w roku bieżącym istnieje potrzeba dalszego zatrudnienia asystenta rodziny, który na stałe wpisuje się w system pomocy społecznej.

II. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gąbinie, rodziny, które borykają się z problemami prawnymi mogą skorzystać nieodpłatnej pomocy prawnej dwa razy w tygodniu.

Rodziny zmagające się z problemami uzależnień mogą skorzystać również z bezpłatnych porad w punkcie konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin. Osoby uzależnione od alkoholu kierowano do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Nieodpłatna pomoc psychologa była świadczona zarówno rodzicom, jak i dzieciom.. Według uzyskanych informacji, w 2024 roku z takiej porady skorzystało kilkanaście osób z terenu miasta i gminy. Gdy w rodzinie z problemami były dzieci w wieku szkolnym, pracownicy socjalni nawiązywali ścisłą współpracę z kadrą pedagogiczną szkoły, by właściwie zdiagnozować potrzeby i właściwie pomóc dziecku / dzieciom.

III. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W roku 2024 Miasto i Gmina Gąbin dofinansowało koszt pobytu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na łączną kwotę 29.576,00 zł.

IV. Wsparcie socjalne rodzin z trudnościami

Wsparciem systemu pomocy społecznej 2024 roku objęte były 754 rodziny, w tym 1679 osób. W związku z problemem bezrobocia z pomocy skorzystało 210 rodzin, z powodu niepełnosprawności 101 rodzin. Ośrodek pomocy wydawał decyzje dotyczące przyznania pomocy społecznej w różnych formach. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba.

V. Edukacja rodziców i opiekunów

Zarówno pracownicy socjalni, jak i asystenci rodziny podczas kontaktu zarówno pracownicy socjalni, jak i asystenci rodziny podczas kontaktu z rodzinami starają się edukować, poszerzać wiedzę, bądź też kierować do specjalistów, np. do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, placówki służby zdrowia itd. Asystenci rodzin przeprowadzili

VI. Interdyscyplinarna współpraca na rzecz rodzin

Instytucje i służby aktywnie działają na rzecz pomocy rodzinom, które z różnych względów znalazły się w kryzysie. Pracownicy socjalni we współpracy z kuratorami na bieżąco diagnozują i reagują na wszelkie nieprawidłowości. W przypadku nieprawidłowości i rażących zaniedbań jednostka pomocy społecznej musi informować Sąd, który podejmuje stosowne postanowienia dot. sprawowania opieki

nad dziećmi. W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – w 2024 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił 3 dzieci ochronę poprzez umieszczenie ich w rodzinie spokrewnionej, która obecnie pełni rolę niezawodowej rodziny zastępczej. Działania są podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe, jeżeli w rodzinie wystąpi problem przemocy domowej. Każde dziecko w rodzinie, dotkniętej tym problemem jest uznawane za osobę doznającą przemocy domowej.

W roku 2024 było prowadzonych 20 procedur Niebieskich Kart. Aż 7 procedur zostało kontynuowanych z lat ubiegłych, 14 natomiast wszczęto w 2024 roku. Były też niestety przypadki, kiedy w trakcie trwającej już procedury zakładano kolejne Niebieskie Karty, gdyż wystąpiły kolejne przypadki stosowania przemocy. We przypadkach osobą wskazaną, jako stosującą przemoc był mężczyzna. Z analizy danych uzyskanych w toku prowadzenia procedur Niebieskiej Karty wynika, że w zdecydowanej większości przypadków, sytuacjom, w których dochodzi do aktów przemocy towarzyszy alkohol. W 2024 roku zakończono 13 procedur., z powodu braku stwierdzenia zasadności prowadzenia dalszych działań. oraz z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego jej stosowania.

Zespół Interdyscyplinarny w 2024 roku miał 6 posiedzeń. Grupy robocze, a obecnie grupy diagnostyczno-pomocowe miały w roku sprawozdawczym 16 spotkań. Praca grup diagnostyczno-pomocowych skupia się jednak przede wszystkim na bezpośredniej pomocy oraz monitorowaniu sytuacji w rodzinach, których problem przemocy dotyka.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny w roku 2024 będą następujące:

1. Potrzeba podnoszenia kwalifikacji i kompetencji asystenta rodziny poprzez udział w szkoleniach. Praca asystenta z rodziną ma zapobiegać trafianiu dzieci do pieczy zastępczej i odrywanie ich od środowiska pochodzenia.
2. Potrzeba wspierania rodziców w rozwoju ich kompetencji rodzicielskich poprzez organizację profesjonalnych warsztatów kompetencji rodzicielskich, które zwiększą umiejętności rodziców w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi, odpowiedniego reagowania, a także rozpoznawania potrzeb swoich dzieci.

3. Potrzeba rozwoju interdyscyplinarnego działania służb i instytucji na rzecz wspierania rodzin, a także szkolenia służb w celu zwiększenia kompetencji i umiejętności w zakresie wspierania rodzin z trudnościami.

Sprawozdanie sporządziła:

Aleksandra Żaglewska – asystent rodziny